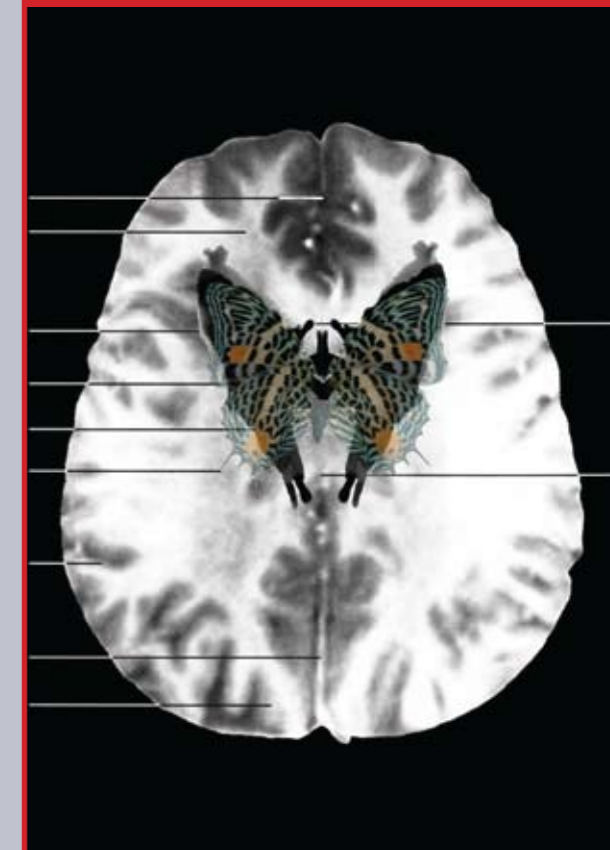

Nadere informatie over het Zomerseminaar kunt u inwinnen bij Sabine van Vugt van de Sociaal-Wetenschappelijke Raad (SWR), KNAW, Postbus 19121, 1000 GC, Amsterdam. Telefoon 020-5510776. sabine.van.vugt@bureau.knaw.nl

SWR-
Hendrik
Muller

Zomerseminaar

De neurobiologische samenleving

Ontwerp: Ellen Bouma, Alkmaar, www.ellenbouma.nl
Druk: Bejo druk & print, Alkmaar
Illustratie voorkant: Suzanne Anker, *MRI Butterfly (detail)*

Suzanne Anker is a visual artist working with scientific iconography in the realms of genetics and neuroscience. Her work has been exhibited both nationally and internationally in such venues as the J.Paul Getty museum, the Smithsonian Institute, the Philips Collection, the Walker Art Center, the Museum of Modern Art in Japan among others. Her work is represented by Universal Concepts Unlimited in New York City.

The butterfly in the brain continues Anker's investigation into the visualizing techniques available through high technology simulation such as the microscope and the telescope. This work focuses on a dialogue of signs within the symmetrical (or virtually symmetrical) structures of the butterfly and the brain, both of which possess an axis copy. Using neurological maps as well as charts of urban sprawl, Anker plots the shape of a butterfly in each pattern. Constellations emerge from these distinct models calling into question the ways in which biological form is replicated in the cultural domain.

(text from <http://www.artbrain.org/gallery2/anker.html>)

Tweehonderd jaar
Koninklijke
Nederlandse
Akademie van
Wetenschappen

Magie van wetenschap

Voor zeer gemotiveerde masterstudenten en pas afgestudeerden in de sociale wetenschappen, met belangstelling voor de wetenschappelijke aspecten van maatschappelijke vraagstukken, is er in juni 2009 het SWR-Hendrik Muller Zomerseminaar. Dit jaar is het thema 'De neurobiologische samenleving'. Het seminar is bedoeld om circa twintig zeer goede masterstudenten en recent afgestudeerden in de sociale wetenschappen deel te laten nemen aan een interdisciplinaire werk- en discussiegroep van hoog intellectueel niveau.

THEMA: DE NEUROBIOLOGISCHE SAMENLEVING

Het Zomerseminaar 2009 gaat over de groeiende invloed van biologische verklaringen op de sociale wetenschappen. In de psychologie winnen bijvoorbeeld de neuropsychologie en de gedragsbiologie steeds meer terrein, pedagogen beschouwen het kind in toenemende mate vanuit biologische optiek en criminologen werken veelvuldig samen met genetici en hersenonderzoekers. Het Zomerseminaar zal ingaan op de veranderingen die dit teweeg brengt in het sociaal-wetenschappelijk onderzoek, maar vooral op de individuele en maatschappelijke consequenties ervan. Met de invloed van wetenschappen zoals de gedragsgenetica, het hersenonderzoek, de biologische psychiatrie en de psychofarmacologie verdwijnt het menselijk zelfbeeld als een samenstelsel van lichaam en geest. Ook de geest is nu 'vlees geworden'. Tegelijkertijd raakt het oude onderscheid van 'natuur versus cultuur' achterhaald. Het huidige streven is immers om de natuur zo veel mogelijk tot een menselijk product te maken. Nu we biologische factoren lokaliseren die mensen kwetsbaar maken voor eventuele toekomstige problemen, lijkt bovendien niet alleen het heden maakbaar, maar de toekomst evenzeer. Zo wordt het ideaal van de maakbare samenleving steeds meer ingeruild voor dat van het maakbare individu.

Verschillende thema's zullen aan bod komen. We gaan bijvoorbeeld in op het genetisch onderzoek en het hersenonderzoek naar verslaving en criminaliteit. Wat zijn de effecten van tests die agressiviteit voorspellen of van hersenscans als leugendetectors? Ook zullen we de opmerkelijke stijging onderzoeken in het gebruik van psychofarmaca en de bijbehorende toename van mensen met een psychiatrisch ziektebeeld. Wat betekent dit voor individuele identiteit? Een volgend onderwerp zal de ontwikkeling zijn van medicijnen en apparatuur voor het verbeteren van het cognitieve functioneren. Zal straks iedereen dergelijke middelen gebruiken om zijn of haar prestatievermogen op peil te houden? Moeten we dit dan interpreteren als 'zelfzorg' en 'life style' of als een vorm van dwang uitgeoefend door allen over allen? Bij deze thema's komen vanzelf ook kwesties op zoals de maatschappelijke consequenties van de commercialisering van het biomedische onderzoek en het onderscheid tussen *genezen* en *verbeteren* van het individuele lichaam en het menselijk bestaan.

Het doel van het Zomerseminaar is studenten uit diverse sociale wetenschappen zich verder te laten verdiepen in aspecten van de 'biologisering' van het bestaan. Door het oefenen met argumenten voor en tegen in de beslotenheid van het seminar zal men later het debat erover gedegener kunnen voeren.

OPZET EN PROGRAMMA

Op donderdagmiddag 11 juni 2009 openen minister Klink van VWS en KNAW-president Robbert Dijkgraaf het seminar, en Douwe Draaisma geeft de lezing *Van wie is het syndroom van Asperger?*

Van 22 tot en met 26 juni 2009 is er een intensieve cursus, met overnachting bij de Internationale School voor Wijsbegeerte in Leusden. Vooraanstaande denkers zoals **Andreas Roepstorff** (hersenuitgever en cultureel-antropoloog van het hersenonderzoek) zullen optreden als gastdocenten. Op 3 juli 2009 wordt het seminar afgesloten met een bijeenkomst in Amsterdam.

Het Zomerseminaar wordt geleid door **Trudy Dehue**, hoogleraar Wetenschapstheorie en Wetenschapsgeschiedenis bij de Vakgroep Psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Wetenschappelijk coördinator is **Amade M'charek**, UHD aan de afdeling Sociologie en Antropologie van de Universiteit van Amsterdam.

Van de deelnemers wordt verwacht dat ze zo'n 400 pagina's literatuur bestuderen, alle bijeenkomsten van het Zomerseminaar bijwonen, meedenken over de inhoud, actief participeren in de discussies en zelf ook presentaties geven. Het te bestuderen materiaal zal soms neurobiologisch, maar meestal sociaalwetenschappelijk van aard zijn: (wetenschaps)sociologische, cultureel antropologische, psychiatrische en criminologische aspecten komen aan de orde.

AANMELDING

De voordracht van de kandidaten dient te worden gesteund met een aanbeveling van een hoogleraar of UHD in de sociale wetenschappen aan een Nederlandse universiteit.

In aanmerking komen kandidaten uit onder meer antropologie, economie, onderwijskunde, pedagogiek, criminologie, planologie, politicologie, psychologie, sociologie, sociale geografie, en de sociaalwetenschappelijke aspecten van de gezondheids-, rechts- en historische wetenschappen.

Aanmelding kan met het inschrijfformulier op www.knaw.nl/swr. De uiterste inschrijfdatum is 15 april 2009. De namen van de kandidaten worden begin mei bekendgemaakt.

ORGANISATIE

De Sociaal-Wetenschappelijke Raad en het Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds organiseren al een aantal jaren seminars voor deze doelgroep over uiteenlopende thema's, dit jaar voor het eerst in de vorm van een intensief Zomerseminaar.

De Sociaal-Wetenschappelijke Raad van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen brengt adviezen uit op het terrein van de sociale wetenschappen, doet voorstellen tot bevordering van het wetenschapsgebied, en stimuleert samenwerking tussen individuele onderzoekers en instellingen op het wetenschapsgebied.

De Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds verleent beurzen voor universitaire studie aan getalenteerde protestantse jongeren, subsidieert uitgaven die van belang zijn voor de wetenschap, en bevordert cultuurconservering door middel van subsidie voor restauraties en steun aan musea.